

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, Харків прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки на підставі прилюдного захисту дисертації "Стиль життя "соло" в умовах (пост)сучасності" за спеціальністю 054 – Соціологія "30" листопада 2023 року.

Яшкіна Дар'я Дмитрівна, 1996 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2018 році Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за спеціальністю 054 – Соціологія.

Працює старшим лаборантом з вищою освітою в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, Харків з 06.10.2023 р. до цього часу.

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна Міністерства освіти і науки України, Харків.

Науковий керівник Мурадян Олена Сергіївна, кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри політичної соціології соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Здобувач має 5 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 статей у наукових фахових виданнях України:

1. Yashkina, D. (2020). Heuristic Potential of Emotional Labor Concepts, Trust and Public Space in the Study of Solo-Living. *Ukrainian Society*, 2020(1), 41-51. <https://doi.org/10.15407/socium2020.01.041>
2. Яшкіна Д. Д. (2021). Життя соло під час пандемії covid-19: міжнародний досвід соціологічних досліджень. *Український соціологічний журнал*, (25), 49-60. <https://doi.org/10.26565/2077-5105-2021-25-05>
3. Yashkina, D. (2022). Solo Living outside Home: Case of Ukrainian Migrants. *Sociological Studios*, 2(21), 33–41. <https://doi.org/10.29038/2306-3971-2022-02-33-41>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:
Голова ради:

Голіков Олександр Сергійович, доктор соціологічних наук, доцент, доцент кафедри соціології соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, зазначив, що дисертація є самостійно виконаною, що підтверджується протоколами перевірки роботи на плагіат. Актуальність та своєчасність роботи та теми добре аргументовані та не викликають заперечень та сумнівів. Дисертаційна робота «Стиль життя «соло» в умовах (пост)сучасності» Яшкіної Дар'ї Дмитрівни відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Яшкіна Дар'я Дмитрівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – «соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 054 – «соціологія».

Офіційний рецензент:

Сорока Юлія Георгіївна, доктор соціологічних наук, доцент, професор кафедри соціології соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, звернула увагу на те, що дослідження проявів стилю життя “соло” в українському суспільстві має для роботи вирішальне значення, й представлені в тексті дисертації матеріали є цікавими й ґрунтовними. Однак опис дослідницького дизайну та використаних процедур не є достатнім, розпорошений серед основного тексту та додатків, зокрема не представлені анкета онлайн опитування й список питань інтерв'ю. Глибокий, змістовний та розмаїтий теоретичний та емпіричний матеріал щодо стилю життя “соло” та дотичних процесів, представлений в перших двох розділах роботи, недостатньо використовується для інтерпретації результатів емпіричного дослідження його проявів в українському суспільстві. Зокрема цікавими були б висновки щодо процесів індивідуалізації, а також порівняння з даними по іншим країнам. Також увага була привернута до деяких формальних моментів: таких, як повнота відповідності підрозділів їх назвам, друкарські помилки. Юлія Георгіївна зазначила, що дисертаційна робота «Стиль життя «соло» в умовах (пост)сучасності» Яшкіної Дар'ї Дмитрівни відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Яшкіна Дар'я Дмитрівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – «соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 054 – «соціологія».

Офіційні опоненти:

Дембіцький Сергій Сергійович, доктор соціологічних наук, провідний науковий співробітник Інституту соціології НАН України, звернув окрему увагу на те, що проблемним моментом є завузьке визначення стилю життя «соло», за опису якого здобувачка посилається на «власний вибір» людини та її «комфорт». За таких акцентів слід було би суттєво звузити розгляд тих проявів даного феномену, який здійснений у другому та третьому розділі. Але далі (у другому та третьому розділі) розглядаються будь-які форми поодинокого життя, що виглядає їх штучним втягуванням в авторський дискурс про досліджуване явище; та зауважив наслідки та певні суперечності цього проблемного моменту. Окремо зазначено, що після представлення результатів напівструктурованих інтерв'ю тематичний аналіз зупиняється на простому переліченні з'ясованих тем, хоча логічним є продовження аналітичної роботи та вихід на рівень теоретичних висновків. Попри зауваження та коментарі Сергій Сергійович зазначив, що дисертаційна робота «Стиль життя «соло» в умовах (пост)сучасності» Яшкіної Дар'ї Дмитрівни відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її авторка Яшкіна Дар'я Дмитрівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – «соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 054 – «соціологія».

Яцина Олена Федорівна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри наук про здоров'я ДВНЗ "Ужгородський національний університет" відзначила, що в роботі достатньо широко розкриті особливості реалізації життя «соло» у певних регіонах світу (Північна Європа, країни Азії), окремо вивчено стиль життя «соло» в Україні, зазначаються певні відмінності у реалізації та мотивах обрання зазначеного стилю життя. Але для повноти розуміння такого роду відмінностей більшу увагу варто приділити саме особливостям генези та формування стилю життя «соло» у різних соціокультурних контекстах, а також надала рекомендації щодо вектору подальших досліджень. У підсумку Олена Федорівна зазначила, що дисертаційна робота відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – «соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 054 – «соціологія».

Ташенко Анна Юріївна, кандидат соціологічних наук, асистент кафедри соціальних структур та соціальних відносин факультету соціології Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка, зауважила, що ключове поняття дисертації – стиль життя соло – видається доволі варіативним, настільки варіативним, що дозволило здобувачці торкнутися доволі широкого кола тем і почуватися у виборі стратегії емпіричного дослідження досить вільно. Нібито в кінці першого розділу стає зрозумілим, про що саме йде мова, бо здобувачка зрештою приходиться до сталого визначення стилю життя соло, але далі у тексті це визначення інколи суперечить узятим до аналізу даним і проміжним висновкам. Також були висловлені побажання щодо акцентів на цінностях, рівні конструювання особистих релігій та ідеологій і їх соціальної логіки тощо. В цілому робота оцінена на високому рівні, дисертація відповідає всім вимогам, а саме: «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Яшкіна Дар'я Дмитрівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – «соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 054 – «соціологія».

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради,
«Утримались» 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Яшкіній Дар'ї Дмитрівні ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 054 Соціологія.

Голова разової
вченої ради

Олександр ГОЛІКОВ